

خبر
اختلاف طبقاتی به روایت هزینه فقر و اغنيا ثروتمندترین‌ها چند برابر فقرا خرج می‌کنند؟ بررسی داده‌های رسمی‌نشان می‌دهد که ضریب جینی در سال ۱۴۰۳ چه در مناطق شهری و چه در روستاها کاهش پیدا کرده، اما همچنان در سطحی بالاتر از ابتدای دهه ۱۳۹۰ قرار دارد. این کاهش هرچند نشانه‌ای از کوچک شدن شکاف درآمدی است، اما ممکن است بیشتر از آن‌که ناشی از بهبود وضعیت اقشار کم‌درآمد باشد، بازتابی از افت درآمد و فشار اقتصادی بر طبقات بالاتر را نشان دهد. به گزارش اکویارین، در طول دهه‌های گذشته، نابرابری اقتصادی در ایران فراز و نشیب‌های متعددی را تجربه کرده است. در برهه‌هایی از زمان، به‌ویژه در سال‌های پس از جنگ تحمیلی یا در دوران اجرای برخی سیاست‌های حمایتی، فاصله میان طبقات جامعه به‌صورت مقطعی کاهش یافته است. اما این کاهش همواره لزوماً به معنای بهبود وضعیت اقشار کم‌درآمد نبوده، بلکه در بسیاری از موارد، ناشی از افت سطح رفاه اقشار ثروتمند و کاهش کلی قدرت خرید در جامعه بوده است. شکاف طبقاتی معمولاً در دوره‌های رشد اقتصادی نامتوازن یا در شرایط تورمی، عمیق‌تر می‌شود. از سوی دیگر، هنگامی که بحران‌های اقتصادی، همه دهک‌های درآمدی را به یک اندازه تحت فشار قرار می‌دهند، فاصله میان آن‌ها ظاهراً کمتر می‌شود. اما این نوع کاهش نابرابری، بیش از آنکه نشانه‌ی عدالت اقتصادی باشد، انعکاسی از شرایط سخت معیشتی برای‌همهٔ اقشار است. بررسی‌های آماری در سال‌های اخیر نشان می‌دهد که روند کاهش شکاف طبقاتی، اگرچه ادامه دارد، اما بیشتر ممکن است بازتابی از افت هم‌زمان در کیفیت زندگی دهک‌های بالا و پایین باشد. در سال ۱۴۰۳ شکاف هزینه‌ای میان ثروتمندترین و فقیرترین خانوارهای کشور کاهش یافته است. داده‌های مرکز آمار نشان می‌دهد که هزینه‌های دهک دهم تنها ۱۳٫۲۵ برابر دهک اول بوده، در حالی‌که این نسبت در سال ۱۴۰۲ رقم ۱۳٫۹۵ را ثبت کرده بود. در مناطق شهری این نسبت از ۱۱٫۸۸ به ۱۱٫۱۴ و در مناطق روستایی از ۱۰٫۲۶ به ۱۰٫۱۸ کاهش یافته است. کاهش این نسبت‌ها به معنای کوچک‌تر شدن فاصله طبقاتی است، اما برخلاف تصور عمومی، چنین تغییراتی الزاماً به‌دلیل بهبود وضعیت خانوارهای کم‌درآمد نیست. در شرایطی مانند تحریم، تورم یا بحران‌های اقتصادی، قدرت خرید دهک‌های بالاتر نیز افت می‌کند و همین مسئله منجر به کاهش شاخص شکاف طبقاتی می‌شود. پیش‌تر هم در دوره‌هایی مانند پایان جنگ تحمیلی یا اجرای یارانه‌های نقدی در سال ۱۳۸۹ چنین الگویی مشاهده شده بود. شاخص نسبت هزینه دهک دهم به دهک اول یکی از مهم‌ترین معیارها برای سنجش نابرابری اقتصادی است. چون خانوارها معمولاً متناسب با درآمدشان خرج می‌کنند، این شاخص می‌تواند تصویر قابل‌اتکایی از فاصله رفاهی میان اقشار مختلف جامعه ارائه دهد. البته باید توجه داشت که بخشی از رشد هزینه‌ها ممکن است ناشی از تورم اسمی باشد، نه بهبود واقعی وضعیت معیشت. ضریب جینی به‌عنوان یکی دیگر از مهم‌ترین شاخص‌های اندازه‌گیری نابرابری درآمد، در سال ۱۴۰۳ با کاهش ملایمی نسبت به سال قبل همراه بوده است. بررسی داده‌های مرکز آمار ایران نشان می‌دهد که در مناطق شهری، ضریب جینی از ۰٫۳۲۲ در سال ۱۴۰۲ به ۰٫۳۱۹۹ در سال ۱۴۰۳ کاهش یافته است. همچنین، در مناطق روستایی نیز این شاخص از ۰٫۳۵۸۳ به ۰٫۳۵۲۷ رسیده و کمتر شده است. این ارقام نشان‌دهنده کاهش نابرابری درآمدی در هر دو منطقه هستند، اگرچه همچنان با سطوح پایین‌تر دهه ۱۳۹۰ فاصله دارد. به‌عنوان مثال، ضریب جینی در مناطق شهری در سال ۱۳۹۹ حدود ۰٫۳۵۶ بوده که همچنان پایین‌تر از سطح فعلی است. کاهش ضریب جینی در سال ۱۴۰۳ به‌ویژه با کاهش قدرت خرید اقشار بالادست بیشتر می‌تواند بازتابی از فشار اقتصادی گسترده بر تمام دهک‌های درآمدی باشد. کاهش شکاف درآمدی از این مسیر، گرچه بهبود ظاهری شاخص را رقم زده، اما دل‌ال بر بهبود واقعی عدالت اجتماعی نیست بلکه بیشتر نشان‌دهنده هم‌سطح شدن نسبی درآمدها در شرایط سخت اقتصادی است.

در جهانی که به سرعت در حال تغییر است، درک عمیق از تأثیر تحریم‌های بین‌المللی و مکانیزم ماشه، برای ترسیم مسیری روشن در اقتصاد کشور امری حیاتی است.

این روزها موضوع مکانیسم ماشه و اثر اجرای این تحریم بر اقتصاد ایران و از همه مهم‌تر وضعیت معیشت مردم از ابعاد مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد به طوری که برخی کارشناسان این مکانیسم را کم اثر می‌خوانند چرا که براین باورند که اقتصاد در برابر تحریم‌های گذشته تجربه داشته است.

البته فعال شدن مکانیسم ماشه، شاید به افزایش قابل توجه تحریم‌ها، منجر شود، اما با هدف‌گذاری درست و به موقع می‌توان از شدت آن کاست. بنابراین، بحث ماشه مسئله مهمی است؛ از این رو نگاهی واقع‌بینانه به تحولات جهانی و تأثیر تحریم‌ها، ضرورت بازنگری در رویکردها و آمادگی برای شرایط سخت‌تر را ایجاب می‌کند.

در سال ۱۴۰۴ با توجه به مهلت‌های تعیین شده از سوی کشورهای اروپایی و تحولات مذاکرات هسته‌ای، اهمیت درک دقیق مکانیسم ماشه برای فعالان اقتصادی، سرمایه‌گذاران و تحلیلگران بازار بیش از پیش شده است.

فعال شدن مکانیسم ماشه پیامدهای اقتصادی گسترده‌ای برای ایران به همراه دارد. نکته مهم این است که وقتی کشوری ذیل فصل هفتم شورای امنیت قرار می‌گیرد، امنیت آن کشور در سطح جهانی به چالش کشیده می‌شود. این امر تأثیرات مستقیم و جدی بر اقتصاد دارد، به‌ویژه در حوزه صادرات، واردات و روابط مالی بین‌المللی. اما این سوال همواره مطرح است که آیا وضعیت نابرابر و سخت معیشت مردم با اعمال تحریم‌ها ارتباط دارد؟

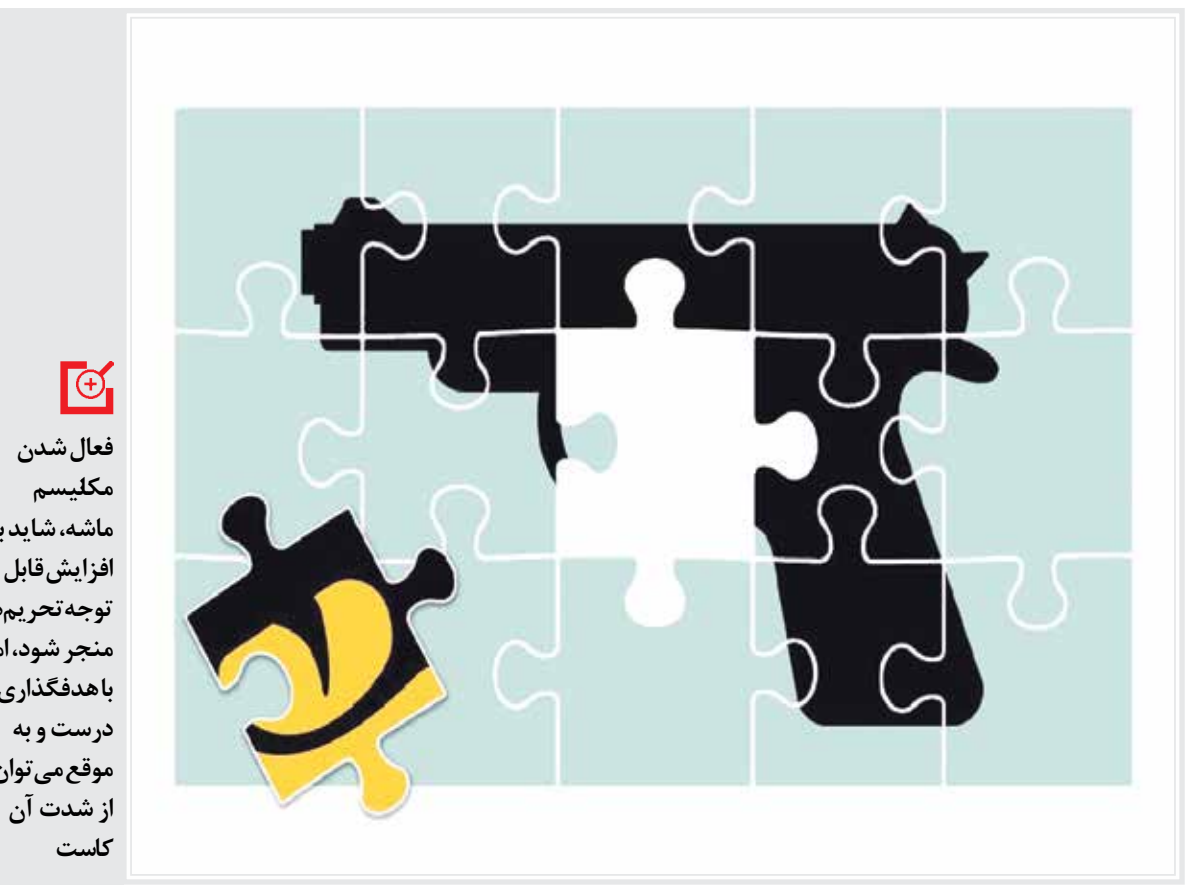
نگاهی واقع‌بینانه به چالش‌های مکانیسم ماشه
محمد صفوی، کارشناس اقتصادی در گفتگو با اقتصاد ۲۴ در خصوص تأثیر مکانیسم ماشه بر اقتصاد ایران و راه‌های مقابله با آن، گفت: در جهانی که به سرعت در حال تغییر است، درک عمیق از تأثیر تحریم‌های بین‌المللی و مکانیزم ماشه، برای ترسیم مسیری روشن در اقتصاد کشور امری حیاتی است.

صفوی افزود: در خصوص بحث فعال شدن مکانیسم ماشه و مقایسه آن با تحریم‌های فعلی

مکانیسم ماشه؛ تهدیدی تازه یا تکرار تجربه‌های گذشته تحریم‌ها؟

معیشت مردم در خط مقدم فشارها

یک کارشناس اقتصادی می‌گوید: تحریم‌های آمریکا به قدری گسترده است که فعال شدن مکانیزم ماشه تأثیر چندانی بر اقتصاد ایران نخواهد داشت. البته شاید این دیدگاه با واقعیت‌های اقتصادی کشور و دشواری‌های زندگی مردم همخوانی نداشته باشد، اما با توجه به تجربیات گذشته به این نتیجه خواهیم رسید که در برابر تحریم‌ها، چه از سوی آمریکا و چه در سطح بین‌المللی، باید برای عادی‌سازی زندگی مردم اقداماتی هرچند سخت انجام بگیرد. هرچند ممکن است تأثیر آن بر برخی افراد در جایگاه‌های خاص کمتر محسوس باشد.

افراد در جایگاه‌های خاص کمتر محسوس باشد. وی ادامه داد: در دنیای امروز که سرعت تغییرات جهانی بسیار بالاست، باید واقع‌بینانه به مسائل نگاه کرد. در حال حاضر نیز ایران تحت تحریم‌های شدیدی قرار دارد و برای دور زدن آنها، مانند گذشته باید برنامه و اقدامات جدیدی را در نظر بگیرد و برای این مقابله هزینه هم بپردازد.

به گفته صفوی، در این بین کشورها همواره به دنبال حفظ منافع ملی خود هستند حالا اگر تحریم‌های جدید و سختگیرانه بر اقتصاد ایران حاکم شود قطعاً کشورهایی که تاکنون با دور زدن تحریم‌های ایران، تا حدودی ایران را در بازارهای جهانی همراهی می‌کردند از دور بازی خارج می‌شوند.

این کارشناس اقتصادی تصریح کرد: متأسفانه، کشورهای همسایه و حتی شرکای تجاری مانند عراق، ترکیه و کشورهای آسیای میانه، تا به امروز نتوانسته‌اند گشایش اقتصادی قابل توجهی در ایران ایجاد کنند و مراودات اقتصادی در قالب سازمان‌هایی مانند اکو نیز چشمگیری نبوده است.

جابه جایی بیش از ۶۵ میلیون مسافر توسط ناوگان حمل‌ونقل بین‌شهری از ابتدای سال

شده‌اند.

همچنین ۷۷ هزار و ۶۸۱ دستگاه ناوگان اتوبوس، مینی‌بوس و سواری کرایه نسبت به جابه‌جایی مسافران در سطح محورهای بین‌شهری اقدام می‌کنند و با فعالیت ۸۳۵ پایانه مسافربری و ۲۵۲۰ شرکت فعال در بخش حمل‌ونقل مسافر، عملیات جابه‌جایی مسافران در سطح شبکه راه‌های کشور در حال انجام است. براساس این گزارش ۹ هزار و ۵۶۵ راننده ماهر و با تجربه عملیات جابه‌جایی مسافران با استفاده از ظرفیت ناوگان حمل‌ونقل عمومی بین‌شهری را انجام می‌دهند.

برنج ایرانی دوباره ۳۰۰ هزار تومان شد	
دلالتان و شرکت‌های بزرگ در حال خرید محصول هستند.	۳۰۰ هزار تومان به فروش می‌رسد.
وی با اشاره به اجرای این مصوبه از ۱۵ شهریورماه امسال گفت: در پی اجرای این مصوبه ستاد تنظیم بازار تمامی برنج داخلی و خارجی به منظور نرخ گذاری و شفافیت در توزیع باید در سامانه بازارگاه و سامانه جامع انبارها ثبت شود تا محصول با قیمت مناسب و به صورت مستقیم به دست مصرف کنندگان برسد.	
به گفته کنگری، این بدان معناست که با ارایه برنج توسط کشاورزان به شالیکوبی‌ها میزان تولید در سامانه جامع انبارها ثبت و نرخ گذاری می‌شود.	
کاهش ۳۱ هزار تومانی قیمت برنج هندی	
رئیس اتحادیه بنگدکاران مواد غذایی ایران گفت: در پی رفع ممنوعیت واردات برنج خارجی واردات برنج هندی از ۸۶ هزار تومان به ۵۵ هزار تومان کاهش یافت که تأثیر مثبتی بر بازار داشته است. اما برنج پاکستانی هنوز بالاتر از قیمت مصوب یعنی ۶۶ هزارو ۳۰۰ تومان در بازار عرضه می‌شود، زیرا به دلیل کمبود واردات و شباهت آن به برنج ایرانی، برخی با اختلاط آن، به نام برنج ایرانی عرضه می‌کنند.	
وی اضافه کرد: اکنون قیمت هر کیلوگرم برنج پاکستانی در بنگداری‌ها بین ۹۰ تا ۱۲۵ هزار تومان است که ناشی از کمبود عرضه و اختلاط و برنج خارجی با ایرانی است.	
کنگری یادآور شد: سال گذشته در این زمان واردات برنج خارجی ممنوع بود، اما امسال ممنوعیت واردات برداشته شده و برنج خارجی به وفور در حال واردات است که تأثیر مثبتی بر بازار گذاشته است.	
قیمت هر کیلوگرم برنج شمال از ۱۹۰ تا ۳۰۰ هزار تومان	
رئیس اتحادیه بنگدکاران مواد غذایی ایران با بیان اینکه برنج‌های هاشمی و طارم درجه یک پس از کاهش قیمت در فصل برداشت، به طور مجدد افزایش نرخ پیدا کرد، اظهار داشت: اکنون قیمت هر کیلوگرم برنج شمال از جمله برنج درجه یک و پرمحصول بین ۱۹۰ تا	

تنش‌های آمریکا و روسیه عامل افزایش قیمت نفت

۶.۴ درصد کل تولید نفت روسیه، یکی از اهداف این حملات بود.

افزایش فشارهای سیاسی نیز بر نگرانی‌ها افزود. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، اعلام کرد قصد دارد تحریم‌های جدیدی علیه روسیه اعمال کند و از اروپا خواست متناسب با آمریکا عمل کنند. این شرایط، ریسک عرضه را تشدید و از قیمت‌ها حمایت کرد.

سه‌شنبه: تثبیت نسبی قیمت‌ها

در روز سه‌شنبه، بازار نفت به ثبات نسبی رسید. بهای نفت برنت با ۱۵ سنت معادل ۰.۲۲ درصد افزایش به ۶۷ دلار و ۵۹ سنت رسید و وست نئگراس اینترمدیت نیز با ۱۴ سنت معادل ۰.۲۲ درصد رشد به ۶۳ دلار و ۴۴ سنت معامله شد. این ثبات نشان‌دهنده توقف کوتاه‌مدت روند صعودی بود، چراکه معامله‌گران منتظر روشن‌تر شدن چشم‌انداز عرضه و تقاضا بودند. حملات اوکراین به زیرساخت‌های روسیه همچنان نگرانی‌هایی ایجاد کرده بود، اما همزمان بازار به گزارش‌های اقتصادی آمریکا که موضوع دولت این کشور نسبت به چین و هند واکنش محتاطانه نشان داد. خزانه‌داری آمریکا اعلام کرد تعرفه‌های اضافی علیه چین صرفاً در صورت همراهی اروپا و هند وضع می‌شود. همچنین ضعف دلار به‌دلیل احتمال کاهش نرخ بهره، تقاضای نفت را برای دارندگان سایر ارزها جذاب‌تر و از قیمت‌ها حمایت کرد.

چهارشنبه: کاهش جزئی به‌دلیل انتظار برای تصمیم فدرال رزرو

در معاملات روز چهارشنبه، نفت اندکی کاهش یافت. قیمت هر بشکه برنت با ۱۲ سنت معادل ۰.۱۸ درصد افت به ۶۸ دلار و ۳۵ سنت رسید. نفت وست نئگراس اینترمدیت نیز ۱۰ سنت معادل ۰.۱۶ درصد کاهش یافت و ۶۴ دلار و ۴۲ سنت معامله شد. سرمایه‌گذاران این کاهش به طور عمده ناشی از انتظار برای تصمیم فدرال رزرو بود. سرمایه‌گذاران پیش‌بینی می‌کردند این بانک نرخ بهره را ۲۵ واحد پایه کاهش دهد. اقدامی که می‌تواند در میان‌مدت تقاضا برای نفت را تقویت کند. در نتیجه، بسیاری از معامله‌گران دست به احتیاط زدند. همزمان، گزارش‌ها از کاهش ذخایر نفت خام آمریکا به میزان ۳.۴۲ میلیون بشکه و

خبر
گرانی ۳۰ درصدی لوازم التحریر در آستانه بازگشایی مدارس یکی از والدین می‌گوید سال گذشته با یک میلیون تومان می‌توانستیم کیف، دفتر و مداد رنگی برای دو بچه بخیریم، اما امسال همین وسایل حداقل سه تا چهار میلیون تومان هزینه دارد. دیگر واقعاً از توان ما خارج است. به گزارش ایلنا، با نزدیک شدن به آغاز سال تحصیلی، افزایش بی‌سابقه قیمت لوازم‌التحریر، فشار مضاعفی بر دوش خانواده‌ها گذاشته و بسیاری از والدین را در آستانه بازگشایی مدارس با مشکلات جدی مواجه کرده است. مشاهدات از بازار لوازم‌التحریر نشان می‌دهد که بیشتر خانواده‌ها در مغازه‌ها تنها به تماشا و مقایسه قیمت‌ها بسنده می‌کنند و توان خرید همه اقلام مورد نیاز فرزندانشان را ندارند. استفاده از لوازم التحریر سال گذشته به جای خرید یکی از والدین گفت: سال گذشته با یک میلیون تومان می‌توانستیم کیف، دفتر و مداد رنگی برای دو بچه بخیریم، اما امسال همین وسایل حداقل سه تا چهار میلیون تومان هزینه دارد. دیگر واقعاً از توان ما خارج است. مادر دیگری که همراه فرزندش در بازار حضور داشت، با نگرانی اظهار کرد: بستم هر بار که ویرترین مغازه را می‌بیند دلش می‌خواهد دفتر و مداد رنگی جدید بگیرد، اما مجبورم به او بگویم فعلاً همان وسایل پارسال در استفاده کند. این برای بچه سخت است، ولی چاره‌ای نداریم. پدری نیز که دو دانش‌آموز در مقطع ابتدایی و متوسطه دارد، به خبرنگار ایلنا گفت: هر سال بخشی از درآمدمان را برای خرید لوازم مدرسه کنار می‌گذاشتیم، اما امسال حتی اگر پس‌انداز چند ماهه‌مان را خرج کنیم باز هم همه نیازها تأمین نمی‌شود. واقعاً نمی‌دانم مسئولان چطور می‌خواهند این فشار اقتصادی را جبران کنند. کاهش ۳۰ درصدی فروش لوازم‌التحریر در ارومیه سلیمی فروشنده نوشت‌افزار هم در این باره توضیح داد: گرانی از تولیدکننده و واردکننده شروع می‌شود. ما هم مجبوریم اجناس را با همان قیمت بالا عرضه کنیم. سود ما تغییر نکرده، فقط هزینه‌ها برای مشتریان چند برابر شده است. وی گفت: افزایش ۲۰ تا ۳۰ درصدی قیمت انواع لوازم‌التحریر موجب شده قدرت خرید خانواده‌ها کاهش یافته و در نتیجه فروش نسبت به سال قبل افت محسوسی داشته باشد. سلیمی با اشاره به کاهش ۳۰ درصدی فروش نوشت‌افزار مدرسه گفت: تنوع نوشت‌افزار از سبب خرید خانواده‌ها حذف شده است. فرزین محمدی کارشناس آموزش تأکید کرد: نباید فراموش کنیم که کمبود لوازم‌التحریر تنها یک مسأله اقتصادی نیست؛ این موضوع به طور مستقیم بر کیفیت آموزش و روحیه دانش‌آموزان اثر می‌گذارد. کودکی که نتواند دفتر یا مداد مناسب داشته باشد، در روند یادگیری با مشکل مواجه می‌شود. در ادامه ناهید کریم کارشناس اقتصادی با اشاره به دلایل افزایش قیمت‌ها گفت: افزایش نرخ ارز و بالا رفتن هزینه‌های تولید و واردات عوامل اصلی گرانی لوازم‌التحریر است. کریم افزود: اگر سیاست‌های حمایتی جدی برای خانواده‌ها به‌ویژه اقشار کم‌درآمد در نظر گرفته نشود، در سال‌های آینده شاهد کاهش توان خرید و حتی افزایش ترک تحصیل در میان دانش‌آموزان خواهیم بود. افزایش ۲۰ تا ۳۰ درصدی قیمت لوازم‌التحریر در ارومیه رئیس اتحادیه لوازم‌التحریر و کتاب‌فروشان ارومیه گفت: در آستانه بازگشایی مدارس، قیمت انواع لوازم‌التحریر نسبت به سال گذشته بین ۲۰ تا ۳۰ درصد افزایش یافته است. جعفر جعفری افزود: با وجود این افزایش، استقبال خانواده‌ها از بازار نوشت‌افزار همچنان بالاست، اما توان خرید بسیاری از مردم کاهش پیدا کرده است. وی با اشاره به تمایل برخی خانواده‌ها برای خرید محصولات خارجی تصریح کرد: تولیدات داخلی در زمینه دفتر، کیف و سایر اقلام مورد نیاز دانش‌آموزان از کیفیت مناسبی برخوردار بوده و توان رقابت با نمونه‌های خارجی را دارند. رئیس اتحادیه لوازم‌التحریر و کتاب‌فروشان افزود: همزمان با استقبال خانواده‌ها از بازار خرید لوازم‌التحریر، برخی افراد سودجو اقدام به عرضه اجناس بی‌کیفیت و بعضاً قاچاق می‌کنند. وی تأکید کرد: شهروندان باید لوازم‌التحریر مورد نیاز خود را از فروشگاه‌های معتبر تهیه کرده و از خرید کالاهای فاقد کیفیت یا بدون گارانتی خودداری کنند. رئیس اتحادیه لوازم‌التحریر ارومیه اظهار داشت: دانش‌توان خرید خانواده‌ها در کنار رشد قیمت‌ها، مشکلاتی جدی برای تأمین نیازهای دانش‌آموزان ایجاد کرده است.